

Aizsargājamo ainavu apvidus "Augšdaugava" dabas aizsardzības plāna sabiedriskās
apspriešanas sanāksme tiešsaistē 31.08.2021.

Sanāksmes dalībnieki:

Līga Jankevica, LU Bioloģijas institūts
Elmīra Boikova, LU Bioloģijas institūts
Lelde Eņģele, LU Bioloģijas institūts
Gita Strode, Dabas aizsardzības pārvalde
Irēna Skrinda, Dabas aizsardzības pārvaldes Latgales reģionālā administrācija
Anda Zeize, Dabas aizsardzības pārvaldes Latgales reģionālā administrācija
Inīta Bružika, Dabas aizsardzības pārvaldes Latgales reģionālā administrācija
Gunta Ahromkina, Krāslavas novada pašvaldība
Ināra Dzalbe, Krāslavas novada pašvaldība
Jolanta Bāra, Augšdaugavas novada pašvaldība
Sandra Līckrastiņa, AS Latvijas valsts meži
Ilmārs Lociks, SIA Beibuks
Kristīne Riekstiņa
Aleksandrs Ivanovs
Alla Vilcāne
Viktorija Baranovska
Oksana Parfjonova
Gaidis Grandāns
Ināra Miglāne
Anna Liscova
Jurijs Švabs
Valērijs Drozdovs
Juris Romanovskis
Atis Liepiņš
B. Baranovskis
Sabīne L.

L. Jankevica atklāj sanāksmi un informē par sanāksmes darba kārtību: 1) E. Boikovas prezentācija par AAA "Augšdaugava", 2) L. Eņģeles prezentācija par AAA "Augšdaugava" plānotajiem apsaimniekošanas pasākumiem un zonējumu, 3) diskusijas.

E. Boikova informē par AAA izveidošanu, DA plāna izstrādes procesu un iesaistītajiem ekspertiem, pašreizējo teritorijas apsaimniekošanu, kultūrvēsturiskajām un dabas vērtībām un tās ietekmējošajiem faktoriem.

Neliels pārtraukums.

L. Eņģele informē par DA plānā izvirzītajiem teritorijas aizsardzības un apsaimniekošanas mērķiem, ieteiktajiem apsaimniekošanas pasākumiem, piekšlikumiem funkcionālajam zonējumam un individuālajiem aizsardzības un izmantošanas noteikumiem.

Diskusija:

I. Dzalde jautā, kādā formā jāiesniedz priekšlikumi, lai tie nepazustu e-pastu sarakstē un tos ņemtu vērā. Kas izvērtēs priekšlikumus un nodrošinās, ka tiek sniegta atbilde autoram?

E. Boikova atbild, ka visi jebkādā formā saņemtie priekšlikumi tiks izvērtēti, izvērtējums tiks pievienots plānam un priekšlikumi tiks ņemti vērā vai tiks pamatots, kāpēc nav ņemti vērā, un tiks atbildēts priekšlikumu sniedzējiem.

G. Strode papildina, ka visi saņemtie priekšlikumi tiek skatīti arī pēdējā uzraudzības grupas sanāsmē un pašvaldību pārstāvji varēs pārliecināties, kas no priekšlikumiem ir ņemts vērā, kur meklēti kompromisi, un ko nav bijis iespējams ņemt vērā.

B. Baranovskis: Katrs zemes īpašnieks Augšaugavā ir kategoriski pret savas dzīves pasliktināšanas pasākumiem, kurus sauc par "dabas aizsardzību". No ekonomiskā viedokļa visi Augšdaugavas iedzīvotāji un zemes un mežu īpašnieki kļūst nabadzīgāki, saņemot papildus apgrūtinājumus, vai pat saimnieciskās darbības aizliegumus, bet par to neviens nerunā. Kur ir Augšaugavā dzīvojošo cilvēku zaudējumu izpēte un šo zaudējumu pilnas kompensācijas aprēķini?

E. Boikova, L. Enģele, G. Strode skaidro, ka kopumā reģionu ietekmē ne tikai ienākumi no koksnes, bet arī ienākumi no tūrisma, ko nodrošina saglabātās dabas vērtības. Visi plānā ieteiktie ierobežojumi ir jāskatās kopumā, jo ir paredzēti arī atvieglojumi, piemēram, 0,5 ha kailcirtes vietās, kur pašlaik kailcirte ir aizliegta. Lielākā daļa jauno ierobežojumu ir paredzēti valsts mežos. Zemes īpašniekiem ir jāsniedz konkrēti iebildumi par konkrētu zemes vienību, tad vēlreiz var izvērtēt konkrēto vietu. Adekvātas kompensācijas ir nepieciešamas, bet to nevar atrisināt ar dabas aizsardzības plānu.

I. Lociks jautā par paredzēto apgaismojuma ierobežojumu, kas ierobežos tūrisma mītnes.

L. Enģele skaidro, ka nav pieļaujama ūdeņu un koku lapotņu izgaismošana siksparņiem nozīmīgās barošanās vietās. Sadarbībā ar siksparņu ekspertiem šis punkts tiks precizēts.

I. Lociks jautā par ierobežojumiem saules kolektoru uzstādīšanai dabas parka zonā, jo dabas parka zonā ir iekļauts arī Butišķu karjers, kur nav ainavisko vērtību un kur plānots attīstīt tūrismu.

L. Enģele skaidro, ka sadarbībā ar ainavu eksperti arī šis punkts par sauls kolektoriem tiks precizēts. Ierosina apskatīties dabas aizsardzības plānā paredzēto apsaimniekošanas pasākumu Elernes lokā, ko varbūt vajadzētu paredzēt arī Butišķu vecā karjera teritorijā.

I. Lociks ierosina izvērtēt arī punktu par ierobežojumiem kuģošanas līdzekļiem.

L. Enģele aicina iesniegt konkrētu priekšlikumu, ko izvērtēs kopā ar Dabas aizsardzības pārvaldi.

I. Lociks jautā par zonējuma kartes precizitāti, jo Juzefovas parkam piegulošā teritorija ar veco fermu, spirta brūzi arī ir iezīmēta kā regulējamā režīma zona. Kāda ir iespēja apbūvētas teritorijas izņemt no regulējamā režīma zonas?

L. Eņģele atbild, ka zonējums tiks precizēts, jo tādām būvēm nav jābūt regulējamā režīma zonā.

A. Liepiņš iesaka samazināt atstājamo ekoloģisko koku skaitu no 30 uz 10. Pamato, ka 2 ha kailcirte ir neliela platība un meža atjaunošanu apgrūtina meža siena un atstājamie koki. Lielu daļu no ekoloģiskajiem kokiem vējš izgāzīs un nokrituši koki sabojās jaunaudzi. Ierosina samazināt gravām paredzēto 25 m buferjoslu, kur aizliegta mežsaimnisciskā darbība. Pamato, ka 25 m ir nesamērīgi liels attālums, jo tur jau var būt cits meža tips.

L. Eņģele atbild, ka visi meža apsaimniekošanas jautājumi ir jāvērtē kompleksi, lai atrastu labāko rinājumu, kā Augšdaugavas teritorijā saglabāt vecā meža struktūras. Šie priekšlikumi tiks izvērtēti kopā ar ekspertiem.

I. Lociks jautā vai ir paredzēta cīņa ar invazīvajām sugām un Daugavas krastu aizaugšanu. Krastu aizaugšana izmaina ainavu. Būtu vajadzīgs valsts atbalsts, lai ar to cīnītos.

L. Eņģele atbild, ka ka plānā ir iekļauti pasākumi ainavisko skatu vietu un ainavisko ceļu posmu uzturēšanai un tie skar arī Daugavas krastus. Ir paredzēti arī zālāju atjaunošanas un apsaimniekošanas pasākumi un pasākums invazīvo sugu ierobežošanai. Taču pasākumu īstenšana ir atkarīga no zemes īpašniekiem, sadarbības projektu ieviešanā un pieejamā finansējuma.

G. Strode papildina, ka šādiem pasākumiem ir pieejams finansējums Latvijas Vides aizsardzības fondā un zemes īpašniekiem un vietējām NVO jāraksta projekti un jāizmanto šis finansējums. Parasti ir tā, ja kāds sāk darīt, tad pārējie pievienojas.

I. Dzalbe vērš uzmanību, ka vairākiem pasākumiem kā iespējamais finansējums mināts tikai zemes īpašnieka līdzekļi.

L. Eņģele atbild, ka tiks precizēts un kā iespējamais finansējums tiks norādīts arī fondu finansējums.

I. Dzalbe ierosina aizliegumu izkāpt uz putniem nozīmīgajām salām noteikti tikai putnu līgздоšanas laikā nevis visu gadu.

G. Grandāns atbild, ka izkāpšanai uz salām ierobežojums būtu attiecināms uz putnu līgздоšanas sezonu, laika periodā no 1. marta līdz 31. jūlijam. Šo punktu būtu nepieciešams iekļaut arī noteikumu projektā.

V. Drozdovs jautā par Adamovas taku, cik tā ir apmeklēta, kas šo taku uztur kārtībā, lai kājām gājēji vai ar velosipēdiem varētu to apmeklēt.

I. Dzalbe atbild, ka Adamovas taku uztur pašvaldība, ir īstenoti vairāki projekti par takas infrastruktūras atjaunošanu sadarbībā ar DAP un privātpašniekiem. Šajā pavasarī taka tika atjaunota, uzstādīti apmeklētāju skaitītāji. Takā ir kāpnes un reljefs tāds, ka to nav iespējams apmeklēt ar velosipēdiem.

V. Drozdovs tērzētavā ierakstījis, ka ierobežotā mežu izstrāde degradē mežus. Pēc izstrādes atstāto koku ēnojums neļauj attīstīties priežu jaunaudzei un tās vietā veidojas lazdu un citu krūmāju jaunaudzes.

L. Eņģele atbild, ka, lai atvieglotu priežu mežu atjaunošanu, dabas parka zonā ir paredzēts atļaut 0,5 ha kailcirtes, kas ir visai riskanti no dabas vērtību un ainavas saglabāšanas aspekta. Visi nosacījumi mežu apsaimniekošanai tiks vēlreiz izvērtēti kontekstā ar zonējumu.

A. Liscova: Mūsu īpašumam ir vairāki apgrūtinājumi, kas neatbilst situācijai dabā. Plānojam attīstīt kempingu, mums ir tehniskie noteikumi un prof. Soma atzinums, aizsūtīsim jums.

L. Eņģele atbild, ka atsūtītie materiāli un zonējums konkrētajā vietā tiks izvērtēti un tiks meklēti labākais risinājums.

G. Strode papildina, ka dabas aizsardzības plāns ir rekomendējošs un to apstiprinot jauni noteikumi nestāsies spēkā. Kad tiks gatavoti individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, Dabas aizsardzības pārvalde vēlreiz informēs katru zemes īpašnieku par to, kas mainīsies konkrētajā zemesgabalā. Informāciju sūtīs uz deklarētajām adresēm un pašiem jāseko līdzi, kur deklarējušies.

L. Eņģele papildina, ka tā ir atbilde uz tērzētavā ierakstīto “ja gribat uz mūsu zemes izveidot sev vajadzīgo aizsargājamo objektu, lūdzu, pajautāriet katram zemes īpašniekam rakstveidā, vai tas ir ar mieru” – tāpat katrs zemes īpašnieks tiks informēts par plānotajām izmaiņām apsaimniekošanas noteikumos un varēs sniegt savu viedokli.

L. Eņģele, atbildot uz tērzētavā rakstīto, skaidro, ka regulējamā režīma zonā nav paredzēts ierobežot uzturēšanos sēņošanu un ogošanu. Aizliegums attiecas uz zemsedzes bojāšanu.

L. Eņģele, atbildot uz tērzētavā rakstīto, skaidro, ka dabas aizsardzības plānu iesniegsim Dabas aizsardzības pārvaldei oktobra beigās un pēc tam to apstiprinās vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs. Un kā jau šodien tika minēts, plāna apstiprināšana nemaina pastāvošos ierobežojumus. Ja ministrija pēc tam sagatavos un virzīs apstiprināšanai individuālos aizsardzības un izmantošanas noteikumus, tad pusgada vai gada laikā tos varētu apstiprināt Ministru kabinetā.

L. Eņģele, atbildot uz tērzētavā rakstīto “vai šī sabiedriskā apspriešana ir pēdējā plānotā”, skaidro, ka plāna izstrādātāji izvērtēs saņemtos priekšlikumus, vajadzības gadījumā sazinoties ar priekšlikumu iesniedzējiem, precizēs plāna redakciju un precizēto plānu iesniegs pašvaldībām atzinuma sniegšanai. Pēc tam notiks uzraudzības grupas sanāksme, kurā informēs par pašvaldību atzinumiem, un uzraudzības grupai būtu jāvienojas par plāna izstrādes pabeigšanu, ja viss sekmīgi. Publisks pasākums plāna apspriešanai vairs nav plānots.

J. Romanovskis: Ar ko ir pamatoti 30 ekoloģiskie koki? Uz vienu ekoloģisko koku zaudējam aptuveni 100 m² teritorijas, kurā varētu notikt sekmīga meža atjaunošanās. 30 ir nesamērīgi daudz! Sēklas koki ir 20 uz ha un tos pēc atjaunošanas var novākt. Uz 2 ha cirsmu mēs zaudējam 0.6 ha jaunā meža

L. Eņģele skaidro, ka ekoloģisko koku skaita palielināšana saistīta ar vecu koku saglabāšanu, lai sugām būtu patvērumš un ainavā saglabātos veca meža struktūras, to pamato zinātniski pētījumi. Šī tomēr ir Natura 2000 teritorija, kurai ir arī dabas aizsardzības mērķi. Šis ir variants ar palielinātu ekoloģisko koku skaitu un atļautām kailcirtēm. Cits variants būtu palielināt dabas lieguma zonu, to veidojot, kā savstarpēji saistītu tīklu, pārējā teritorijā tad atstājot kailcirtes ar tradicionālajiem 5 ekoloģiskajiem kokiem. Tāpēc visi meža apsaimniekošanas nosacījumi jāvērtē kopumā un jāmeklē labākais risinājums.

G. Grandāns papildina, ka dzeņu sugu aizsardzības plāna 6.1.4. punktā rekomendēti 20 koki mežaudzēs, kur valdošā koku suga priede.

A. Ivanovs jautā, kādi ierobežojumi tiek plānoti zemes īpašniekiem, kas nodarbojas lauksaimniecību (graudaugiem)?

L. Eņģele atbild, ka rūpīgi jāizlasa dabas aizsardzības plāna 6.2. nodaļa ar priekšlikumiem individuālajiem aizsardzības un izmantošanas noteikumiem, bet būtiskākie ir aizliegums uzart īpaši aizsargājamās zālāju biotopus, palieņu un terašu pļavas un 50 m joslu gar upju un ezeru krastiem un 25 m joslu no dziļo gravu krants.

V. Baranovska jautā, vai tika apzināti reģiona iedzīvotāji, neskaitot preses relīzes reģiona medijos.

L. Eņģele atbild, ka par plāna sabiedrisko apspriešanu tika sūtītas vēstules zemes īpašniekiem, kuru zemē plānotas dabas lieguma un dabas parka zonas.

E. Boikova papildina, ka šīs vēstules par plāna sabiedrisko apspriešanu tika nosūtītas 400 zemes īpašniekiem.

I. Dzalbe: Dabas aizsardzības plāna dokumenti ir ļoti apjomīgi un ļoti grūti saprast, kas konkrēti mainīsies, salīdzinot ar esošajiem MK noteikumiem, tāpēc katram zemes īpašniekam jāizskata savas teritorijas zonējums un jājautā dokumentu izstrādātājiem konkrēti.

G. Strode aicina zemes īpašniekus vēl sniegt priekšlikumus izvērtēšanai un iestrādāšanai plānā.

L. Jankevica pateicas visiem par dalību un slēdz sanāksmi.

Protokolēja no sanāksmes ieraksta E. Boikova

Attālināto sanāksmi tehniski nodrošināja

Ar video ierakstu Māris Muižnieks

LU Bioloģijas institūta IT speciālists